

Oglas, pripošlana idu, kaj i računaju se na temelju tih cjenika ili po dogovoru, veći za predbroj, oglase idu, se napušćom ili položom pošt. štedionice u Betu administraciju lista u Puli.

d narobe valja, točno oziti ime, prezime i najblizu poštu predsjednika.

o list na vieme ne primi, ka to javi odpravnici u orenom pismu, z koj se plača poštara, ako se izvraza "Reklamacija".

krovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivčić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Poziv.

Dne 7. maja obdržavati će se u prostorijah Hrvatskog sabora u Pazinu u 2 sata p. osnovateljna skupština Političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri sa sedecim dnevnim redom:

1. Upis članova.
2. Izbor odbora.
3. Eventualni predlozi.

Ova obznanja služi mjesto poziva.

PAZIN, 23. aprila 1902.

Osnovateljni odbor.

Obćine pozor!

Doznavali smo, da je zemaljski odbor Istru pripisao občinam dve zakonske mlove, nitičće se tobože „poboljšanje“ občinskih činovnika. Posao njima je, da do svih ovoga mjeseca izreku njih svoje mnjenje.

Osnove su označene jedna sa A, druga sa B.

U prvoj govorit će, da ima zemaljski odbor sporazumno sa namjestničtvom ustaviti, kako bi da budu občinski činovnici, to po potreba i odnošajih pojedinim činima. Tu dakle neima ništa govoriti občinu kakvi da budu njezini činovnici, niti su njezine potrebe i okolnosti. Oni bi imali sudići drugi i samo drugi.

U istoj osnovi govorit će, da ima občinsko zastupstvo pravo ustanoviti način iznenavljanja občinskih činovnika, disciplinski postupak proti njima, i upute odnosne se na njihovo službovanje. Sve to će da zadobije valjanost, mora biti oboren od zemaljskog odbora. Ko ima pravo odobriti, ima pravo neodobriti, tako da bi i to bilo izruceno novolji zemaljskog odbora, a to tim je, što nije nigdje u zakonu ustanovljeno, što može zemaljski odbor zahtijevati iokad može iti.

Što više. U prvoj zakonskoj osnovi će se nješto, što je razvidno iz drugove, koja govorit će o mirovinah občinskih činovnika. Iz paragrafa 5., 7., 9. te 10. će zakonske osnove razvidno je, da bi občinski činovnici bili doista imenovani po občinskem zastupstvu, ali da bi bili potvrđeni zemaljskog odbora.

Zemaljski odbor bi jih mogao potvrditi, i nepotvrditi, dok bi bili oni i onakvi kakve bi on htio.

Občinski činovnici postali bi, pako udje zemaljskog odbora. Nad njimi nebi gospodar občina, nego zemaljski odbor. Da bi imala samo to pravo da jih plača. Da eventualno goye, koje bi voleo njezin život; ljudi, koji bi občine 20 para a tih 20 para više od svakoga.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a naša sloga sve pokvarju“. Naroda poslovica.

Izlazi svakog utorka petka

o godini.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, a nepriskriveni neprimaju.

Predplate sa postarinom stoji:

12 K. u obče, 10 K. na godinu

ili K. 6—, odn. K. 3— na

pol. godine.

Ivan carevine više poštira.

Plaća i utražuje se a Full.

Pojedini broj stoji 10 h. kol u

Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici

Ginča br. 5 te prima stranke,

osim nedjelje i svakog svaki dan

od 11—12 sati prije podne.

osiromašivali i uništivali. Izgubiv občine pravo samoodluke nad činovnicima, izgubile bi u obće svoju samoodluku, izgubile bi svoju autonomiju.

Toga si občine nesmaju dati uzeti od nikoga, a najmanje od zem. odbora Istra, koji se i tame občinam namiće, gdje neima nikakva prava, i koji je već po svojim organima, naravnim občinam, i od občina plaćenih, radio iz petnih sila na to, da uništi, osiromaši občine i občinama. Zakonske osnove zemaljskoga odbora Istra za tobožnje poholjšanje stanja občinskih činovnika, nebi začelo poboljšanje njihovo, nego njihovo upreženje pod jarom zemaljskoga odbora, a po njih i upreženje občina samih pod taj jarom.

S toga pozor občine hrvatske i slovenske!

Ni pošteni Talijani nisu za takve osnove, niti Talijani nisu za to, da se občinam uzme njihova autonomija, kako bi to zemaljski odbor za latru htio.

Mi želimo, da se stanje občinskih činovnika u koliko i gdje je to nužno poboljša. Mi želimo, da se njim i njihovim osigura takodjer mirovinu, al to sve imati posao občina i samo občina, i nikoga drugoga.

Za družbu sv. C. i M. za Istru.

Bliža se vrijeme kad će naša plemenita družba obdržavati svoju godišnju glavnu skupštinu u Opatiji, radi toga njezinom ravnateljstvu stavljamo na srce, da se po mogućnosti razpravljaju s ciljevima predložih — koji bi po mojem skromnom mišljenju — doprišeli družbinoj blagajni i znatni prihod, kad bi se naši rođoljubi za nje svojski zauzeći. U svih hrvatskih gradovih, gdje je hrvatskih srednjih škola, naša učela mladež imala bi svako ljetno prirediti koju javnu svečanost u gradskih perivojih sa dobrovornom lutrijom na korist družbe.

Hrvatske žene imale bi sakupljati darovane predmete za lutriju, gospodaradonosnici sjegurno bi dozvolili u tu svrhu gradske perivoje i dalje bi badava gradsku glazbu.

Svake godine bi unišla liepa svota.

Svakog, narodno druživo imalo bi barem jedan put na godinu prirediti jednu veselicu na korist istarske družbe i to bez običajnog luksusa, samo da bude što veći čisti prihod.

Kao povjerenik „Matice Hrvatske“, predlagao sam prošlih godina, da se sabere od svakog člana, kad mu se dostave godišnje knjige, samo „dva deset“ para, tim bi unišlo u družbinu blagajnu svake godine najmanje dve hiljade kruna, što je liepi iznos, nu žaliboz utjeralo se vrlo malo, skoro ništa.

Moj predlog bi bio taj, obzirom na to, sto su članiovi „M. H.“ velikom većinom imunjene osobe, da se izbodi od uprave „M. H.“, da ona počamši već ove godine, povisi članarinu od 6 kruna na 6 kruna

člana, da bude na korist istarske družbe.

Gg. utežljitelje pak da se zamoli, da svake godine, kad dobiju Matičine knjige, daruju družbi barem po jednu krunu — za pojedince to nije ništa, a za siromašnu hrvatsku djecu u Istri bio bi ljepli narodni dar.

Naša plemenita družba treba veliku pomoć; škole se množe, a novaca nema; zašto treba, da se svi bez razlike stranaka svojski zauzimljemo, da doprinесемо na oltar domovine što izdatniju pomoć, te će nam platiti Bog, a zahvalni će biti istarski Dragomir Primorčević.

Iz carevinskoga vjeća.

Beč, 25. aprila 1902.

Proračun finacijskog ministarstva. — Obća uprava blagajna.

O tom se je još razpravljalo prek-jutjer i jučer. A sva skoro razprava vrtila se je oko stavke 16 milijuna kruna, koje će vlast u 10 godina dati za uređenje grada Praga. Razni njemački zastupnici govorili su proti stvari iz puke zavist, da će i mržnje proti českemu Pragu. Češki zastupnici, naročito Kaftan i Kramář zavogarali su stavku, izlučiv nuždu i okolnost, da Prag kao i u obče Češka državi novaca daje, pak da je pravo da kad god što većega od države i dobiti. I e. kr. vlast zagovarala je otvoreno i stvarno tu stavku. Govornici iz raznih zemalja, neprotiveći se stvari, zavogarali su potrebe svojih gradova. Dr. Tavčar izuzeo je potrebe grada Ljubljane, osobito obzirom na potres od godine 1895. i njegove posledice.

Skoro sve stranke kao da su pomalo sa zahtjevi za pojedine gradove. Zahtjevao je milijone i milijune za pojedine. Te svoje zahtjeve postavili su u formi rezolucija kod ove razprave. Što su neki valjda zadocnili, nadomjestili su u posebnih predložih. Tako su Talijani pitali u rezolucijah milijune za njeke talijanske gradove u Tirolskoj; u predlogu posebnom za druga četiri male gradića, za svaku, četiri, pet i preko šest sto tisuć kruna. Isti Talijani, sa prvim podpisanim dr. Rizzi, pitaju od vlade u posebnom predlogu tri milijuna kruna državne podpore u šest godina po pol milijuna na godinu, za provedenje kanalizacije u Puli. Apetit nije baš slab.

O rezolucijah se je glasovalo, i sve su prihvaćene bile; vlada će učiniti što bude mogla i htjela. Predloži će jedva u razpravu doći u proračunskom odboru. Kada, to se nezna. Ima stotine i stotine predloža nerazpravljenih u ovoj sesiji kako i u svih drugih.

Stavke naslova proračuna bile su prihvaćene običnim glasovanjem.

Za stavku gledje rečeno podpore glavnom gradu Česke, glasovalo se je po imenih.

Za tu stavku glasovali su zastupnici svih slavenih naroda, nadajući ru-

veleposjeda, njekoliko antisemita i njekoliko socijalnih demokrata.

Proti stvari glasovali su Svenjenci, njemaci nacionalci, njemački liberalci, i priličan broj njemačkih katolika.

Odstranilo se je prilično antisemita i njemačkih katolika.

U sve je glasovalo 218 zastupnika za stavku, 135 proti.

Prem se je već unapred moglo znati za uspjeh, ipak se ga je napetošću čekalo. Ne samo predsjednici i činovnici, nego i mnogi zastupnici, i tri ministra bilježili su glasovanje kod svakoga pojedinačno.

Proglašeno glasovanje primilo se je tih: nit bijaše povlađivanja nit kudenja.

Talijani su se nečekali do zadnjega stupnja. Njazad su odlučili glasovati za stavku. Vlada da njim se je prijazno izrazila za njenu podršku proti peligrui.

Financijalno ministarstvo. — Troškovi uprave državnih dohotaka. — Izravni porezi.

Od jučer po podne i danas razpravlja se o troškovih za utječivanje i upravljanje s dohodci države, te o izravnih porezima. Kako svuda tako i tu, ima svačajnih pritužbi, više ili manje opravdanih.

Za Punat na otoku Krku.

Njegova preuzvišenost gospodin ministar za trgovinu odgovorio je dne 18. aprila na interpelaciju zastupnika Spinčića i drugova od 20. maja 1901., tičuću radnju za omogućenje parobrodarske sveze sa Punatom na otoku Krku. Rekao je ovo: Pomorska vlast bavi se izradjivanjem podrobnih načrta u svrhu, da se u Punatskoj morskoj užini napravi dovozni kanal, dvadeset metara širok i tri i pol metra dubok. Na izvedenju tih radnja će se čim prije preći. Produbljenjem Košljunske ulaze će se zaklonjena pribjejna luka učiniti pristupom za obalne brodove.

U pitanju zavod Sv. Jeronima.

Zašlužni u Zadru izlažeći „Narodni list“ donio je dne 12. aprila t. g. članak pod naslovom „Zastor se diže“ (Znamenita otkrića u pitanju Sv. Jeronima). Taj članak zapljenilo je državno odvjetništvo u Zadru. Urednik „Narodnog lista“, zastupnik Juraj Biankini, podnesao je čelič taj članak u formi interpelacije pred zastupništu kuću. Članak se osniva glavno na jednom pismu, što ga je istom zastupniku pisao unuk Manzona, pisca „Vjerjenja“ („I promessi sposi“), gospodin Renzo Manzoni, novinar u Rimu. Nemožemo doneti toga članka, a sad se ga može slobodno doneti, jer toga nedopušta prostorista. Upozoravamo nanj čitatelje, koji mogu doći do zadarskoga „Narodnog lista“. Viditi će iz toga, kakve sve intrigе se je plelo povodom papinske bune „pro croatica gente“, „za hrvatski narod“. Viditi će kako se je razispino trošio novac zavoda Sv. Jeronima, i kakvu je ulogu igrala austrijska diplomacija. Tu se naročito vidi, kako je jasno, da se neće kivana diplomatska i moralna pobjeda Crnogore nad hrvatskom strankom u Dalmaciji ima pripisati samo senora enal-

nomu neznanja i luhkomislijenosti, kojom je najprije baron Passetti (austro-ugarski poslanik kod Kvirinala) postupao sa sedmicom krovom. Slavena, vjernih Austriji, hravatkoj stvari, pošto je nastojao uzbuditi irredentiste, i tim izazvao jako dobro poznate sablazne od 7. do 10. januara t. g. sa priobrženjima Pierotićem i u tršćanskim listu „Trieste“, koje su privileje i podpuno likvidaciju grofa Tita Alacovića i u učinjenju sporazurnika sa grofom Coronelom, te se sa onom bedastom intrigom Crnojgori jako moćno oruže u ruke, da svoju podpunu volju nametne Austriji i Vatikanu“.

* * *

Beč, 26. aprila 1902.

Srijedu, četvrtak i petak nadaljevala se je razprava o proračunu financijskog ravnateljstva. Bilo bi koješta za izlaknuti, ali bit će možda bolje, da se to kojom prilikom posebice učini. Trebalo bi pisati više, a za občenitij izvještaj nije šta mnogo pisati. Opažam, da se razprave vrše posve mirno, u skoro praznoj dvorani. Često je samo po dvadeset i manje zastupnika prisutno.

* * *

Nas zastupnik profesor Spinčić podnio je ovih dana tri interpelacije: jednu radi cresačkih izbora; drugu radi razprave u Rovinju obzirom na umorstvo Cvitkovića; treću radi izjave Pederzola kod razprave Podmenik-Kršić u Trstu.

* * *

Dne 24. t. m. obdržavala se je u Sv. Hipolitu ili St. Pölen skupština njemačkih nacionalaca. Tu je imao glavni govor predsjednik parlamentarnoga kluba te stranke dr. Derschatta. Potuzio se je na antisemit. Oni da su krivi, da su u pitanju Celja propale njemačke stranke. Talijani su naime zahtijevali od njemačkih tada još združenih stranaka, da Njemci glasuju za prenos hrvatske gimnazije iz Pazina, pak da će onda Talijani glasovati za prenos slovenskih paralela iz Celja. U konferenci predstojnika njemačkih stranaka, bili su svi za to, da se zadovolji tomu zahtjevu Talijana, samo dr. Lueger se je na ugodnije izrazio proti tomu. I tako da su Njemci izgubili 16 talijanskih glasova, i tim da bijaše razlika od 32 glasa.

* * *

Ovostrana kvotna deputacija već je imala svoje sjednice. Vecina članova izjavila se je za kompromis, koji je već od pravnje kvotne deputacije bio ugovoren, najme za prinos 65/6 sa strane ovostrane polovice monarhije, i 34/4 sa strane onostrane polovice monarhije.

Protizbornim listinam u Cresu.

Interpelacija zastup. Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gosp. ministra-predsjednika kao upravitelja ministarstva nutarijnih posala.

Tecajem državnih i zemaljskih izbora u Istri tvrdi se uvjek, da se može dotične izborne listine jedino prigodom izpostavljenja občinskih izbornih listina popraviti, i tako jedino tim povodom pomanjkanja, pogreske i izkrivljenja tih listina izpraviti.

Kako se postupa kako sastava listine izbornika za občinske izbore, neki služi kao dokaz nojnjive postupanje, kojeg se držase u občini Cresu u lošinskome kotaru.

Od strane tamošnjeg občinskog ureda bijahu listine izbornika prvih mjeseca tekuće godine na taj način izpostavljene, da se je iste na vrata jedne skrine u službenoj sobi občinskog tajnika prilepilo, i da ih nebijaju moguće od strane zanimanij pregledati. Prepis istih, kao što se to svuda dopušta, gdje vlast pravo i zakon i gdje se neće izbor izkriviti, zanješa občinski činovnici.

Tekar po višem nalogu, uslijed pričuvanju u-tu-svrhu -sastavljenog- izbornog odbora, slijedilo je zakonito izpostavljenje bijaše prepis izbornih listina dozvoljen, to pakovo doba, kada je rok za izpostavljenje izbornih listina i za reklamacije protiv njima iztečao, i kadno se nije iste moglo obzuljivo više sa prilozi izpraviti, i to, tunc vise, posto se je, kod pregledanja istih ustanovilo oko 600 nepravilnosti u imeni i prezenim, u občinstvu, u porezu, radi izpostavljenja mnogih izbornika itd.

C. kr. oblasti, koje su u toku prepisa izbornih listina dozvolile, bile bi morale, kako se samo po sebi razumije, novi rok za izpostavljenje izbornih listina i za reklamacije proti istim opredijeli, ako su hije javstvo pružili za to, da će se izbore pravilno i zakonito provesti, čemu nebjaje na žalost tako.

Spomenuti izborni odbor mogao je učiniti jedino neznanat izkaz nepravilnosti, te je svojim pođneškom dne 7. februara 1902., izbornoj komisiji za predstojecu občinske izbore u Cresu predložio sa molbom, da izvoli izborne listine „iz ljubavi za pravicu, iz poštovanja do pravednosti, te iz obzira za građansko i mirno skupno življenje kao dobit domoljubi“ izpraviti. U tom izkazu navadja se 18 izbornika iz II. izbornog tela, kojim fali otčinstvo, 11 izbornika, kojim je otčinstvo krije navedeno, 9 izbornika, koji su umrli; iz III. izbornog tela 48 izbornika, kojim fali otčinstvo, 10 izbornika, kojim je otčinstvo pogrešno navedeno, 28 izbornika, koji su umrli.

Reklamacioni odbor odgovorio je na to dne 17. februara t. g., da neprispusta gornjih reklamacija:

1. jer oni, koji ih podpisale, nebjiju opunovlašteni, da zastupaju osobe, za koje se traži izpravak imenih i otčinstava, isto tako ni izpravljenje upisanih mrtvih;

2. jer neprozlazi iz reklamacije, kako se imade tražene izpravke provesti.

Ovdje budi spomenuto, da je dva imena načelnika službeno izpravio, i to na taj način, kako su ista u poreznih knjizicah unesena, pošto bijahu ista pogrešno prepisana.

Pucki izborni odbor podnio je proti svakoj odluci reklamacionog odbora, primljenoj dne 22. februara t. g. utok dne 24. februara na c. kr. kotarsko poglavarstvo u Malom Lošinju priloživ reklamaciju o nepravilnosti u izbornih listinah; da bi moralni oni, koji su izborne listine sastavili, kao što i reklamacioni odbor znali, na koji se imade način provesti izpravak; da se je takova izpravljanja u više slučajeva od strane načelnika službeno tečajem roku za izpostavljenje izbornih listina, provedlo, i da takovo pravo neprisnada načelniku; da nevredi izborne listine pozivom na pogrešan prepis izpraviti, te da bi bila odluka reklamacionog odbora na temelju § 17. izbornog reda, da Istru moralza za tri dana slijediti, nipošto deset, odnosno petnaest dana kasnije. Na temelju toga i obzirom na već spomenutu okolnost, da se je pregledanje i prepis izbornih listina tekar u zadnjem hipu dozvolilo, potično, da se nije izborne listine redovito izpostavilo, te da nebjaje moguće u preostalom još najkraćem roku sa dokazi providjene reklamacije, osobito za odsutne i za izbornike, koji su po otoku razstrkani, predložiti, prizvao se je izborni odbor zamoliv, da bi c. kr. kotarsko poglavarstvo novi rok za predloženje reklamacija ustavnilo.

C. kr. kotarsko poglavarstvo zadovoljilo je polag dopisa občine od dne 4. aprila t. g. br. 731 na pukci izborni odbor prizivu samo u toliko, da je izborne listine u tri slučaja u II. i u četiri slučaja u III. izbornom telu izpravilo. Gledi ostalih točaka odgovorilo je, da nije u stanju pro-

vesti promjenah, pošto se slatu ipisi sa izradkom, potvrđenim od c. kr. porezogn ureda i budući da nisu pravilnosti pojedinih upisa sa prilozi dokazane.

Pošto nebjaje, na temelju navedenog, u zakonu propisan uvod u izborne listine i prepis istih od strane občinskih činovnika dozvoljen, radi česa je imao oblast pravo uistiti izborni čin:

Pošto bijaše uvod i prepis, uslijed višeg nalogu tekuće pod kopac roka za izpostavljenje izbornih listina omogućen, tako da se nije moglo sa dokazi providjene reklamacije odnosno utoke — koji nisu u odatlom vidjeć zakonom propisani — u najkraćem roku predložiti, radi čega ne pada na reklamator nikakva krivnja;

Pošto pruža zanjevanje redovitog uvoda u izborne listine i prepis istih od strane občinskih činovnika najbolji dokaz, da se je hotomice izborne listine izkrivilo, jer tako radi pravedno i zakonito, neplaši se toga, da će njegovu radnju zanjamnicu pregledati;

Pošto je načelnik više promjena na

izbornih listinah dok bijahu izpostavljene službeno proveo, što je u jasnoj oprieci sa zakonitim ustanovama;

Pošto je reklamacioni odbor nepravilno postupao, dočim je izbornom odboru, sastojećemu od izbornika, pravo reklamacije u oprieti se zakonom i sa odlukama upravnog sudista, zanješao;

Pošto se dade u čitavom postupanju občinskih činovnika proračunano i hotimeno prikraćenje izbornog prava stotinam porezovnika ustanoviti;

Pošto nije na to pozvano c. kr. kotarsko poglavarstvo te uredilo, dapače ostavilo navedene pokoje u izbornih listinah prizvav se pri tom na netočne izvadke c. kr. porezogn ureda, mjesto da je dalo poreznom uredu potrebite naloge;

Pošto nebi smjela takovo postupanje nepristrana, pravedna vlada, koja naglašuje tako često, da se ona drži zakona i da zahtjeva držanje zakona od svih, napose od podredjenih njih činovnika, trpit, i to tim manje, pošto bijaše tečajem onog vremena, dok nije bio još utok rješen, c. kr. namjesnik grof Goëss od strane iste občine, koja je gori naveđenim načinom sa izbornimi listinama postupala, potčastnim građanom grada Cresa imenovan, što bi se moglo i tako tumaćilo, da ga hoće nekoj nezakonito postupanje občinskih činovnika predobiti;

Pošto se govori o tomu, da će se, uzprkos zakonitim ustanovam, kod izbora punomoći za odsutne oženjene pomorce priupustiti;

Pošto neodlučuje konačno c. kr. kotarsko poglavarstvo o pritužbah radi nepravilog izpostavljenja izbornih listina, te nije red molba u tom pitanju ograničen;

Ustobadaju se, podpisani stavili na njegovu preuzvišenost gospodina ministra-predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posala sledeći upit:

„Je li njegova preuzvišenost sklona bezodlučno shodne mjeru poduzeti, da se nezakonito postupanje sa izbornim listinama za izbor občinskog zastupništva u Cresu, u lošinskome kotaru izpravi, te da se, skoro polovicom izkrivljene izborne listine zakonito poprave i da se u običnom zakonito provede?“

U Beču, dne 11. aprila 1902.

Spinčić, Perić, Šupuk, Jaroš, Po-

špišić, dr. Žitnik, dr. Ferri, dr. Ploj, Bian-

kini, Povše, Karbus, Vaclav Sehnal, dr.

Berzord, dr. Slamá, Heinrich, Sokol,

Zickar.

Kako znate, izbori za zemaljski zabor prošli su kod nas došla slabo, dapače sramotno. Posljedice sramotnog poraza u Vrsajancu opažaju se danomice. Svatko se pitá, kako to, i tko je tomu krije. Odgovor je na to vrlo lak. Krivi smo sami, nadira nemaram.

Pogleđe sto je naš manjši postao zastupnik, postao je najednom lombardez. Mi smo dobili nekoliko novca od slavne vlade kao odstetu za štetu namešteni nam od nestrene tuče prošle godine. Ova je svota vrlo malena, a da bi se ušla bleda naša.

Osim toga gospoda su napram nama previše kratkih lata, pardon — imaju mnogo više svojih siromaha.

Mi smo si dobivenim novcem napravili razne puteve, koji nisu bili prikladni niti za koze.

Kod svega ovoga vodila je naše otice samo jedna svrha, t. j. da pokazu narodu kako za nj skrbe, i da omaze pravke, a rade za svoje.

Komu nisu vrane, mozak izpile, onaj znade da je podršta došla nama uslijed preporuke našeg veleslužbenoga i neuobičajnoga zastupnika g. Vjekoslava Spinčića, dočim naši dragi susjedi, izabrani na žalost zaslijepljenošću našeg puka, oni idu u Beč, da tople klape u parlamentu, da brane talijanskoga kralja, da igraju uloge harlekina, sišmaša itd. Njihovim slijepanjem već niti u Beču nevjeroju.

Imam Vas jošte javiti prežalostnu vest, koja nas je upravo iznenadila. Dne 4. aprila umro je nakon kratke bolesti naš velež. g. Župe-upravitelj Josip Marok.

Bio je rodom Slovenac iz Kostanjevice. Služio je u Sv. Lovreču-Pazentičkom, a za tim u Karlobi i napokon kod nas u Sv. Ivanu od Sterne. Umro je u najljepšoj muževnoj dobi u 41. godini. Bio je već više godina bolestan na živčanoj boći, no mu nije smetalo u vršenju njegovih dužnosti. Na uliču nedjelju je nenadano obolio, kako neki kažn ušli u izravanjanje živaca, te se više nije digao. Bio je, prethodno, ipak dobar rodoljub. U narodne horbe vršio je uvek svoju dužnost, kada svećenici i kao narodnjak.

Sprovod bio je na mali vazam. Svi se nagrnuo na hlijade sa svih strana. Takva sprovida nikad nije video Sv. Ivan i riedek ce ga vidjeti.

Bilo je više svećenika, koji su prali mrtve ostanke svoga druga do vječno potinka.

Ciel žalostnu povorku predvodio je velež. g. F. Škerjanc, župnik iz Batve.

Sarču našeg dobrog pastira, kom neka Svečinja udjeli vječnu plaću u nebu, a naša mu bila laka domaća zemlja, ostali smo bez duhovnog pastira, bez savjetnika, bez pomoćnika i učitelja.

Kako su u našoj biskupiji prežalost odnosaji obzirom na naš jezik u crkvi mi se smijemo nadati kakvom blaženoj reformatoru iz koparske univerze. Medjutim, nam bi vrlo drago bilo, da se prevarimo u toj našoj nezeljenoj nadi. Viđjet ćemo.

Napokon su se slavna gospoda občinskog i pokrajinskog školskog vijećstva i naši, koji uzalud mojekamo skoljujeti i nas, da je naša sjetila? Nu kaku su nas se sjetila? Nu prije odlučili školu u Montriju, poslije se posmislili, pak odlučili u Sv. Ivanu Sterne. Ovo je, opet samo zato, da je našu ljudu ribicu, plovu na tu novu, sve uđicu. Oni su, odučili, gradili skolu po Sv. Ivanu, gdje je, sjeo župe, crkva župni stan, nego u jednom udaljenom selu Rapayelu.

Medjutim mi znamo, da je ta odloženo na papiru i da će, trehati, barem 10 godina, kako nas iskusivo uči, nego nigdje.

Stoga ćemo, za sada, prepustiti mnjenje, gledi mjesto na školu. Bolje je nego niko lati pera, molim Vas, tiskajte ovo par redaka iz naših strana.

DOPISI.

Sv. Ivan od Šterne, polovicom aprila. Mislio sam g. uredniču, da će Vas možda iko izvestiti odayle, pak postoji neko nitko lati pera, molim Vas, tiskajte

**Crvens listić sa izkazom za
ostale i tekucu predplatu pričuvili
smo danas onim predplatnikom
koji primaju list za K 6 godišnjih.
Iste možemo da bezodvraćno pod-
mire svoj dug, jer čeme im inače
ustaviti šiljanje lista.**

Sjećajte se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

Franina i Juriba.

Fr. Si vidia Jure, kad je ono donia Josip
dite krsit u Karnici?

Jur. Vidia sam vidia i zahvalia Bogu, da
su naši ljudi tako ustrpljivi.

Fr. Ja, ma ako se i oni stuleju?

Jur. Onda neka odgovaraju oni, ki budu
krivi.

Fr. Tako, on je za tri meseci siguran za
palantu.

Jur. Ajne za palantu, nego za ječnik i
fažol.

Fr. A ta te madiči, toliko vremena brez
njega?

Jur. Za njih lahko, nego ja se bojam za
macice, okolo keli se je vavek uvijal.

Fr. Ter njih nefali onakovih.

Jur. Ma one su se jušio, na njega navadile.

Fr. Ha, te morat malo potprijet.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Sva njemačka stranka carevinskog vjeća raspisala je svim njemackim klubovom toga vjeća na podpis osnovnog zakona o proglašenju njemackog jezika kao državnog jezika. U spromje osnove stoji: Njemački jezik je državni jezik; u ostalih paragrafih traži se, da mora svaki činovnik biti vješt tomu jeziku u govoru i u pismu; da je njemacki jezik službeni jezik svih državnih oblasti u unutarjeloj i izvanjskoj službi. Škole s njevnim jezikom, koji nije državni, nisu dozvoljene, ako se proti njima izjaviti občinsko zastupstvo. U svih nenjemačkim školama mora biti njemački jezik obligatnim predmetom, a u visokim školama mora se barem iz jednoga predmeta polagati ispit u njemackom jeziku. Ovaj zakon imao bi vrednost za sve pokrajine i kraljevine zastupane u carevinskem vjeću, izuzam Dalmaciju, Bukovinu i Galiciju. Državne poslove nije stalno robivo.

Pametno opaža na tu osnovu jedan njemački list, da si Veliko-Nemci silno utvaraju akto misle, da bi se moglo ovaj par razpravljati u carevinskem vjeću o njihovoj osnovi; osim toga imade u toj osnovi takovih ustanova, na provedjenje kojih nemože absolutno nikom pomisliti ni jedan ozbiljan političar. Kada bi svijet carevinskog vjeća i glasovali za tu osnovu, ona ipak nebi bila prihvaćena. Za pro-

mjenu državnog temeljnog zakona, hoće se dviye trećine zastupnika, a kako je sada sastavljeno carevinsko vjeće neće se nikada naci dviye trećine zastupnika za takvu osnovu.

Trećanskim listovom pišu iz Beča, da su talijanski zastupnici na zahtjev ministra-predsjednika istomu predložili pismenu spomenicu, u kojoj su obraziože njihove težnje, bilo narodnosti, bilo gospodarske. Među zahtjevima talijanskih zastupnika nalazi se, osim talijanskog sveučilišta u Trstu i osim povoljnog rješenja molbe južnih Tirolaca gleda samostalnosti Trentina, cijela vrsta tražbina ličnih se narodnosti i gospodarskih pitanja Trentina i Primorja.

Ministar-predsjednik, da je već bio uređeno sjednicu za dogovor sa Talijani, nu radi odsutnosti baruna Malfatti — da se je moralno sjeđnju odročiti. Gleda Trentinu, da stoji izvestno, da će vlasta saboru predložiti novu osnovu, kojom bi se rješila autonomija južnog Tirola. Ministar-predsjednik, da će pokusati da posreduje između Talijana i Niemaca u Tirolu; on da je pripravljen pružiti Talijanom više povlastica.

Jedan poljski list upozoruje poljske delegate na njihovu rodoljubnu dužnost, da se izjave naime u delegacijah proti trojnom savezu, jer su u Niemackoj njihova braća izvrsgnuta biesnomu progonstvu. Novine pisale su dapače, da vitez Jaworski neće primiti predsjedničtvu u austrijskoj delegaciji, jer da nebi kao takav mogao odobriti izvansku politiku ministra Goluchowskoga. Mi držimo, da jošve to prazno puškaranje, i da će vitez Jaworski liepo primili predsjedničtvu, ako mu ga ponude i da će poljski delegati izvansku politiku Austro-Ugarske usprkos tomu odobrili, što su Poljaci u Pruskoj nemilosrdno proganjani.

Srbija. Kralj Aleksander zasnovao je novu kolajnu za gospodje, koju će dobiti one žene, koje si budu stekle zasluga za kralja ili za kraljevinu. Kolajna nositi će ime kraljice Drage. Poslednjih dana promesha se štorm novina vjest, da će Austro-Ugarska zapovjeti Staru Srbiju i Macedoniju. Kako pišu iz Biograda, uznenirilo je ta vješt tamnošnje više krugovje. U jednoj od poslijednjih sjednica narodne skupštine bješće proglašeno više brzojava, kojimi se je srpskoj vlasti sa raznili pogranjenih krajeva i mjesaca javljalo o kretnjanju austrijske vojske prema turskoj granici. Ta vješt dievala je tako porozno na srbske zastupnike, da su odmah glasovali vladu 360.000 ranaka kao naknadni vojni kredit. Gornja vješt bačena je svjet u tu svrhu, da uznemiri duhove i to u Srbiji i Albaniji i Crnoj Gori, ali triječno misleći opazili su stalno odmah, da se tu radi o polnoj novinarskoj masti.

Pokrajinske:

Imenovanje učitelja. Zemaljski odbor u Poreču imenovao je nadučiteljem II. reda na javnoj pučkoj školi u Motovunu g. L. Zanuccelli, ravnjujućeg učitelja pučke škole u Tribanu. Isti odbor očitovalo je c. kr. zemaljskom školskom vjeću, da odstoji od svog utoka, što ga je u svoje vreme učio prošli odluci onog vjeća u pitajuću načinu jeziku u školi, koju se imade učiti u Pomeru.

Imenovanje. Prizljivo sudilo u Trstu, imenovalo je c. kr. oružničkog poslajvodju g. Antuna Šepića c. kr. koncem istom kod točarskog suda u Bužetu.

Občinski Izbori u Dekaniji. Nakon raspisata občinskoga zastupstva u Dekaniji, imenovala je vlasti sporazumno sa zemaljskim odborom posebno upravno vjeće, koje upravlja sa občinom pod ravnjanjem c. kr. političkoga komesara Gassera iz Kopra. Ovaj gospodin poznat je našim titatjem od zadnjih državnih izbora za V. kuriju u občini Miljskoj i drugde.

On je — ako smo dobro obavijesteni,

nije po zakonu, jer bivšemu zastupstvu nije bio izteko trogodišnji rok, te bi se bili imali po tomu obaviti novi izbori na temelju starih izbornih listina.

U nove izborne listine, da su unešeni svi prijatelji i pristaši bivšeg načelnika, dočin da je mnogo njegovih protivnika izpušteno ili njihova očlinstva, imena i id. izkrenare.

Te listine da su već tamo izložene i to do 5. maja; od toga dana pak do 12. maja traje rok za reklamacije, pa očekujemo da će tamo učiniti svaki svoju rođublju dužnost.

Uzor činovnik. Pišu nam iz Rov. Sela: Na kolodvoru u Rovinju pitaо je dne 29. ožujka o. g. g. Ante Sturmari, posjednik iz Rovinjskoga sela voznu kartu za svoje selo u hrvatskom jeziku. Činovnik, misleć valjda da se nalazi u zemlji svojih idealja, priputipao ga je dva, tri puta: per dove?

A kad mu je Sturmari postojano hrvatski odgovarao, razvikaо se na nj posporedni fakinški riečetinami, kakove nikako ne pristaje naobjaženoj osobni, a napose javnom službeniku. Dok savjetujemo prijatelja Šturmara, da tuži toga činovnika, za uvjerenje postenja (ako ima svjedoka) iznosimo slučaj na javnost i putem "N. S.", zahtjevajući da ravnateljstvo željeznic povede iztragu i toga grubijana kazni.

Iz Lovrana pišu nam 23. t. mј.: Proslili mjesec "dobri" biskupski vikar g. Petronio, premjesio je našeg obče ljubljeng duhovnog pomoćnika veleć. g. Frana Jurinčić-a iz Lovrana u bliznje Zvoneće. Bio je kod nas skoro šest godina na svobodnih sa strane naših „macki“. Nu lovac daje ono što ima, a pokvareni stoljetnom tudjom kulturonu neznan drugog napadati nas Hrvate. Neka se divedete ali neće dokle će!

Dobili smo novog duhovnog pomoćnika, veleć. g. Gortana rodom iz Lindara, a naši „poprdili“ pripravili su svoje mreže čvrsto uvjereni, da jin je postao „dobri Petronio“ — svoga kapelana, pa su svi pohrili u crkvu k njegovoj pozdravnoj propovjedi, držeći za stalno, da će govoriti talijanski u čistom talijanskom „baluardu“ di „Laurana“. Nu do-

godila se je velika, nečuvena državljost... kapelan progovorio je običajno — hrvatski! Svi su bili zadovoljni, samo nježakove „stare sinjorine“ izrazile se „ki lo kapiše!“ Ja, pak preporučam tim „zitetoniam“, ako ne razumiju hrvatski, nek idu odkuda su došle, pak mirna Bosna!

Kukumica se je pak izrazila proti g. kapelanu — kako one „fanke“, koje staju na Gomili u Rieci! Bella cultura italiana!

Treba joj poslati diplomu!

Do pred malo godina naši kapelani imali su svoju kapelsku kuću, gdje su stanovali, nu pošto se ju nije redovito popravljalo, postala je neupotrebljiva te gg. kapelani moraju tražiti druga stanovanja, koja su, mimogrede budi rečeno, veoma skupa — a iz obćine dobivaju za najamnu malenkost od f. 130 na godinu, dočim za pristajan stan moraju plaćati druput više.

Kad je plovanija pred više godina prodala za liepe novce nejekoliko svojih zemljišta, zašto nije naš g. plovan predložio i zahtjevao od vlade, da se popravi kapelsku kuću ili da se drugu kupi? Nu on je mislio samo za sebe, te si je dao napraviti krasan vinograd na „Peharovoj“, a kapelani nici sami skrbe!

Prava intencija onih, koji su zapuščali zemljišta plovani, bila je za crkvu, a nipošto za plovani, zato vlasti nije smjela uzeti one novce, koje se je dobilo iz prodaje zemljišta, već su se mogli upotrebiti za popravak naše crkve, orgulja i kapelanske kuće. Mi da moramo davati novce, a naši neka idu u erarske blagajne!

Na obći skandal tudinaca, koji borave kod nas, svaku nedelju i blagdan poznato Sepalo vredja našu hrvatsku narodnost, a policija i žandarmerija toga nećeće ili neće da čuje. Nekoji Hrvati kame se potuzili kod c. kr. kot. kapetanata u Voleskom. Da vidimo!

Iz Dana (občina Buzet) pišu nam 27. t. mј.: Priobčili ste g. uredniče u jednom od posljednjih brojeva veliku nesreću, što je zadesila rodoljubna obitelj našeg vrednog g. M. Sankovića. Onaj težki udarac čutimo više manje svi, jer smo sa cijenjenom obitelju vezani il ve-

„Prvi Štarski Škola u Puli“ priređuje u subotu dne 3. maja 1902 u vlastitim prostorijama uz sudjelovanje vojničke glazbe c. i kr. pukovnije br. 87

↔ Javnu vježbu ↔

uz sljedeći raspored:

1. Glazba.
2. Člančko vježbanje na spravama.
3. Vježbanje prednjastog zabora.
4. Glazba.
5. Hrvanje
6. Društvene vježbe | uz pratnju glazbe.
7. Ples.

Početak točno u 8 sati u večer.

Ulaznina: Za štanove 60 helera, za nedlanove 1 K., stolice 20 helera.

Pula, 27. aprila 1902.

Odbor.

zom rođinstva il vezom prijateljstva i jer smo svi cienili i ljubili blagu pokojnicu, čestitu Maricu, koja se je u crvlu svoje mladosti, u 20. godini, i tekak nakon 1% godine vienčanja preselila u bolji svet.

Koliko bijase cienjena ona i koliko je štovana obitelj g. Sankovića, pokazalo se na dan pogreba vredne pokojnice. Iz bliza i daleka dohrelli su rođaci, prijatelji i znanci, da izkazu vrednost pokojnici zadnju počast, a njezinim milim iskreno saudeće. Sprovod predvodio je domaći zupnik g. Dolžan uz pripomoč g. župnika M. Markića iz Golea, g. Kljuna, župe-upravitelj iz Bresta i g. L. Tonkovića, kapelana iz Sluma. Žalobna povorka bijase toliko velika i mnogobrojna, da takve Dane još vidile nisu. Kad su spuštili u grob milu pokojnicu neostala ašu, gledajući njezinu težko uviljenu roditelje, brata i supruga, gdje se moraju za uviek rastati sa dobrom kćerkom, milom sestricom i ljubljenom suprugom. Dobra i blaga kao što je bila, neka uživa zasljeneni mir i pokoj i Svetišnji neka ju primi u svoje krilo. Poslije pogreba sastali se gg. svećenici, znanci i prijatelji u gostoljubivoj kući g. M. Sankovića, gdje oslaše u razgovoru dulje vremena. Po starom običaju pogostio ih kuće-gazda prijateljski. Tom prigodom sakupile među sobom na usponu pokojnice 44 kune, koje htjedao nameniti za propelo na njezin grob, sto je otac Sanković za zahvalnošću odlikio preporučiv, da se taj novac u dobrovoljne svrhe dade. Toj se želji prinosnici odazvale i tako bi namjenjeno 22 kune „Bratovčini hrvatski ljudi u Istri“, a 22 kune „Družbi sv. Cirila i Metoda“ za Istru.

Docić hvalimo gg. darovateljima na miloj uspomeni i na dobrom djelu, kličemo još jednom: Počivali u miru! a njezinim milim: U višini srca!

Proslava Jurjer-dana u Vodiceh. Od tamo piše naš prijatelj, da su prijatelji i slovjeti tamošnjeg velečasnog župnika g. Jurja Dolžana po davnom običaju dne 24. t. mj. u njegovoj rodoljubnoj kući proslavili njegov čestni imendan. U veselom družtvu izrečeno bijase više zdravica, a među timi vredne su spomena one našim prvakom g. prof. Spinčiću i g. dr. Lagiži. Tom prigodom sjetiše se sakupljeni rodoljubi i naše srodmanske učeće se mladež u Pazinu, za koju sabrane 16 kruna, koje su već odspasane u Pazin. Evo imena darovatelja: velež. g. Ante Rogać, župnik-dekan iz Hrušice, g. Logar, kapelan iz Pregarja, g. Tomšić, kapelan u Starodu, g. Strnad, kapelan u Podgradi, g. Markić, župnik u Goleu, g. Rýšlany, župnik na Munih, g. Kljun, župe-upravitelj u Brestu, svečar g. Juraj Dolžan i g. Sanković Mate iz Dana.

Velezasičnom g. župniku Dolžanu čestitamo i mi — ako i kasno — želeci mu, da bi još dugo vodio svoje stado po pravom putu k tjelesnom blagostanju i k spasu duša njihovih. Živio!

Skupština ženske podružnica dnužbe sv. Cirila i Metoda za Istru obdržavama bijase u Mihotiću dne 6. t. mj. U opredjeljeni sat sakupila se i lepa kipa članica, koje željno očekivase, da čuju stanje naše podružnice, koje na žalost nije ove godine onako slijelo, kako bijase prošlih, budut uz najbolju volju, nemogosmo obdržavati nikakve zabave, radi pretjesnih čitaoničkih prostorija. Nu nadamo se u požirnost ovđeđenih rodoljuba, koji kane doskočiti do nevolju, da će naše izvješće u dođućoj godini veselije biti, a i naša blagajnička knjiga, da će punija biti.

Pošta predsjednica ustanovila, da im dovoljan broj članica, pozdravili ih i obodri, da utraju u rodoljubnom djelu, i da naštoje, pošto nemogosmo nikakvom zahvatom družbi koristiti, da u svakoj zgodji sakupljaju milodare za našu plemenitu „Družbu“. Pozove tajnicu, da pročita izvješće o djelovanju odbora, a blagajnicu, da izvesti članice o stanju podružnice, a na druztru je, da krči dalje put rodu valjda će svijenjaci zastupnici davanati namire u narodnom svom jeziku.

glavnoj skupštini bila se gospodja A. Kundić zahvalila na časti, koju se povjerilo gospodji T. Grurinu, nu ovu zaimoli, da ju se toga rieši, budući obtegerećen obiteljskim poslovi. Radi toga opet izbraže gospodju A. Kundić, koju je od osmukta bila na čelu naše podružnice, pa se nadamo, da će nam još mnogo godina prednjačiti u ovom rodoljubnom podhvatu. Ostali odbor ostao je kao i prošle godine. Izabralo se i odaslanice na glavnu skupštini i u gospodju M. Osojnak i gospodiju M. Babić. Zalim se prešlo na uplativanje članarine, te uplatiš tom prigodom po 2 K: Albertini Marija, Dubrovčić Katika, Franki Cila, Franki Katica, Grurin Jelena, Grurin Tereza, Grurin Frančika, Kinkela Josipa, Kinkela Milka, Kinkela Marija, Kosak Katinka, Kundić Anastazija, Kundić Anka, Marović Marija, Osojnak Milica, Osojnak Joka, Osojnak Vjekoslava, Šepić Marija, Šepić Ivka, Zabića Savka, Osojnak Marija, Gržetić Marija, Dapčić Margarita.

Po 1 K uplatiš: Albertini Ernesta, Babić Marija, Dubrovčić Dragica, Dubrovčić Milena, Kučić Marija, Podolsak Dragolja, Rubesa Nanica, Većerina Marija, Kinkela Tereza, Šarić Ivanka, Gržetić Zorka, Gržetić Danica, Albane Šilvija.

Time se zaključilo skupštini.

Nesreća c. kr. torpedinjera. Dne 24. t. mj. oko jedanaeste prisjeplo u Bašku brojem dvanaest torpedinjera ratne mornarice. Posto su ovde nešto popustali, spremne se na odlazak. Veliki torpedo „Tihon“ izlazio je na trasku iz luke i podstota se bio udaljio od obale, da se okrene i zaplovi svojim putem. Maleni torped br. 26 liepo se odvezao i uz glavu lukobrana htjede da izidje, kad najednom torped „Tihon“, silomice se krećuti u svom toku, udari prednjim dijelom o bok malog torpeda. Začula se velika tulnjava, kao da se top ispalio. Torped br. 26 odučio je udarac o boku, koji se je počeo izvinuo, inače veće nesreće nije, dok se je „Tihon-u“ posve nakrivio prednji dio.

Koji kilometar zaplovili, kad opaže na „Tihonu“ da more ulazi, izvješe znakove nesreće i vrati parobrod natrag u luku, a za njim još dvoje malih torpeda. U luci se je usidrio, te momčad radila po mogućnosti, da u brzo što popravi. Pomagala mu je i momčad sa „Leopardom“, koji se je bio pred lukom usidrio. Radilo se i nabijalo i pruživ brodu do neke prvu pomoć, oko seste pod večer krenu „Tihon“ iz luke i zaplovili lagano put Pule na daljnji popravak, dok je torped br. 26 krenuo s drugarima hrvatskim morem.

Šteta je na „Tihonu“ velika, te vještaci govore, da će biti troška za popravak kakvih deset hiljada kruna.

Primamo i prilobujemo: Pred kratko doba ustrojilo se u Kastvu pješačko-tamburaško druživo „Istarska vila“ sa plemenitom namisli, da svojin akordima širi slavu i veličinu domaće naše; da svojom lirom budi uspavane, bodri mljohave, kripi neodlučne.

Nasi su radnici do sada pokazali dobre volje i vrucu želje, da druživo pridigne. Učinili su prvi korak, „Istarska vila“, kao pješačko druživo, liepo napreduje.

Vruća želja je pak „Vila“, da sitnom zicom naše tamburice podupre hrvatsku pjesmu, da tako očajana sjegurnije spjesi svome cilju.

Nu tu se hoće žrtava, koje naši radnici uz najbolju volju ne mogu da snase, već moraju da pouzdjaju očekuju od rodoljuba izdašne pomoći.

Docić cijeni se „Istarska vila“ dobiti slavnom u rednictvu jedan izlisk svojih pravila, nuda se, da će se rodoljubi odravati njezinu želju i molbi te malenim joj darom priskočiti u pomoć, da si uz mogne dohaviti tamburice.

Tim bi eto rodoljubnom pomoći, i drugi korak našega družuba bio učinjen, a na druztru je, da krči dalje put rodu

Nadajući se potpori sa strane hrvatskoga rodoljubija, bilježi se uz odlični pozdrav.

Pjevačko-tamburaško druživo „Istar Vila“.

„Svoji k svomu! Tršćanskoj, Edinstvo piši pod gornjim naslovom koliko sledi: U Roveriji, pošta Juršići, kod Vodnjana u Istri, imadu još naši kmetovi mnogo vina bijelog i crnoga (terana). Vina su izvrstne kakovće, kako i ono u Smoljanu (koje je na glasi kao najbolje istarsko vino), pošto su u blizini i na jednokom zemljistu. Tko si želi nabaviti toga izvrstnoga vina neka se obrati na E. Velikanje, posjedniku u Juršićima.

Mi pa osobito preporučujemo također našu „Istarsku Vinarsku zadrugu“ u Puli, koja ima na skladistu po izbor istarskih vina.

Družvene.

Novo pjevačko družvo u Istri. U prijaznom Boljuncu — občina Dolina — ustrojilo se je novo slovensko pjevačko družvo pod imenom slavnog slovenskog pjesnika „Prešeren“. Privila novoga druževišta je jurev c. kr. namjestništvo. Družvena svrha je: gojiti miloglasnu domaću popievku i priredjivati zabave u svojem rodoljubno-unijatskom mjestu.

U novi odbor bijahu izabrani slijedeći članovi: predsjednik Ante Žerjal; podpredsjednik Ivan Ota; blagajnik Matija Bandić; zborovodja Fran Ed. V., nadzornik Ivan Ota, pregledavač računa Josip Kraljić i Josip Kozina.

Nakon prve skupštine sabrane članovi za „Družbu sv. Cirila i Metoda“ krunе 4 i 10 par. Bog blagoslov!

Učiteljsko družvo kotara Vologskog obdržavajuće IX. redovitu glavnu skupštinu, dne 14. svibnja u Zametu, uz slijedeći dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine i odborskih sjednica. 3. Izvješće blagajnika. 4. Pregledanje računa, eventualno izlegata o glavnim skupštinskim „Zaveze“. 5. Razni predlozi, koje se imaju 8 dana prije najaviti odboru. 7. Biranje novog upravnog odbora. 8. Izlet na Rieku; pregledavanje tvornice petroleja i torpeda, po mogućnosti i koje pučke škole. Početak na 10%, pr. p. Prijatelji učiteljstva i škole bit će dobrodošli.

Opazka: U slučaju, da na određeni sat ne bi bila prisutna nadpoločina većina članova — sazivlje se skupština u smislu § 8. drž. pravila, istim dnevnim redom sat kasnije.

Iz drugih krajeva:

Našim občinam do znanja. List zakona i naredaba za Primorje pričuđuju glas c. kr. namjestništva u Trstu, kojim se mijenjaju § 4. i 5. poznate naredbe od dne 3. novembra 1900. tičeju se dijeljenja, predaje i nabave soli, opredijeljene za domaću porabu pučanstva Istre i kvarnerških otoka.

Vlada Izgubila pravdu. Iz Beča javljaju ovu zanimivu vest. Zastupnici carevinskoga veća dobivaju dnevnicu, koja podiže na namire. Te su namire običavali pisati zastupnici na njemačkom jeziku. Ali da se dodje korak napred k ravno-pravnosti, počeli su slavenski zastupnici donositi namire, pisane materinski jezikom. Državna blagajna nije htjela te namire izplatiši, zahtjevajući da budu u njemačkom jeziku napisane. Zastupnici, koji su trebali novac, pokoriše se, te donesu nove namire. Ali mladoček dr. Herold pošao je drugim putem. On je bogat, te nije odvijao od dnevnicih carevinskoga veća, zato nije napisao njemačku namiru, već je bečku vladu tužio, da mu je dužna u imu saborskih dnevnica K 2100, pa da mu ih neće izplatiti na češki pisani namiru. Parnica se je zavlačila i dne 24. t. m. je državno sudiste izreklo, da vladu mora izplatiti češku namiru, te je još osudila vladu na nošenje parbenih troškovih. Sad je led probijen i valjda će svijenjaci zastupnici davanati namire u narodnom svom jeziku.

ZADAR. Tisk i naklada „Narodnoga lista.“ 1501.

Velika prevara. Iz Rieku pišu o velikoj prevari, koju da je počinila tvarnica tvrdka sa vinom na veliko južno Reich, koji imade veliko skladiste u slobodnoj luci (Ponto franco). Reich je naime uvažao grčko vino pod imenom talijanskog poltarajuće dobitne bolesti. Na taj način, da je doveza: o svoje skladiste 50 bačava grčkoga vina iz Samosa, koje plaća jako visoku carinu, za uvoz Kriom. Čarenjem grčkoga vina, da je oštetio erar za ogromnu svotu; on da nudja sam finansijskoj oblasti 30.000 kruna samo da mu nezavore skladiste. U trgovatkih krovovih govore, da će Reich morati da plati do 80.000 kruna carine i globe.

Taj Reich biti će po svoj prilici mađarski židov.

Broj 1727.

Natječaj.

U izvršenju zaključka občinskoga zastupstva, od dne 18. novembra 1901. (proračunska razprava za godinu 1902.) raspisuje se ovim natječajem za mjesto občinskoga zemljomjera (geometra), kojemu će biti zadača izmjeriti i procjeniti občinska zemljista prigradjena od občinara iz zadnjih iznajerenja u občini Kastavskoj, te u pridruženih občinah Berga, Lisac, Skalnica i Studena, a eventualno i Kana.

Godišnja plaća zemljomjerku opredjeljena je na K 2000 (dvie hiljade). Molitelji imadu podneti svoje mōlbe podpisanimu obč. glavarstvu do 15. maja 1902., a svjedočbama dokazati svoju dobu, pripadnost, koje su nauke školske i praksu izučili, dosadanje ponašanje i službovanje, uz dokaz, da su vješti podpuno u hrvatskom kao ovouredovnom jeziku, u govoru i pismu.

Glavarstvo občine

Kastav, dne 17. aprila 1902.

Natelok:

Jelušić.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trist

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

Strana 1250

RJEČNIK HRVATSKO-TALIJANSKI

Pripravio ga za tisk
DRAGUTIN A. PARČIĆ
Hrvatski kanonik u Rimu.

Treće izdanie i popravljeno izdanje.

Cjena po izdanju:

a) Meko vezan 6 kruna;

b) Tvrdi vezan 8 kruna.

Narudbe nepredplaćene, od premsja se ponuđenem.

LADAR.

Tisk i naklada „Narodnoga lista.“

1501.

Strana 1250